

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att övergångsbestämmelserna i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster ändras så, att tidsfristen på tre år för genomförandet av vissa ändringar i datasystemen som lagen förutsätter förlängs med ett år. Dessutom föreslås det ändringar i lagen då det gäller vissa uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet. När det gäller lokaler registreras endast uppgiften att lägenheten i fråga är avsedd att användas som lokal. En spärmarke-

ring kan av särskilda skäl även registreras så att den gäller tills vidare. På en persons egen begäran kan i befolkningsdatasystemet registreras basuppgifter även om dem som hör till personalen vid utländska beskickningar i Finland och om deras familjemedlemmar samt om utländska medborgare i deras privata tjänst. I propositionen föreslås dessutom att preciseringar görs i ordalydelsen i bestämmelserna om vissa uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2013.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) trädde i kraft den 1 mars 2010. I lagen finns bestämmelser om bland annat befolkningsdatasystemets datainnehåll och uppdatering av uppgifterna, den registeransvariges rätt att få uppgifter, skyldigheter att anmäla uppgifter samt om offentlighet för uppgifterna och utlämnande av uppgifter.

Genom lagen gjordes vissa ändringar i befolkningsdatasystemets datainnehåll. Genomförandet av ändringarna i datainnehållet kräver ändringar i datasystemen och för genomförandet av dem fastställdes tidsfrister i lagens övergångsbestämmelser. Nya personuppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet är bl.a. uppgifter om vad vårdnaden om barn omfattar, kontaktperson för dödsbo och uppgifter om uppehållstillstånd för utländska medborgare. Genomförandet av vissa andra reformer förutsätter också ändringar i datasystemen. En sådan reform är t.ex. den att alla byggnader som registreras i befolkningsdatasystemet får en permanent byggnadsbeteckning. Därutöver kommer byggnadernas historikuppgifter att bevaras och uppdateringen av uppgifterna om förvärv av fastigheter upphör. En spärrmarkering som registrerats för en person i befolkningsdatasystemet gäller enligt ordalydelsen i gällande lagen vid utlämnande av uppgifter ur befolkningsdatasystemet även make och minderåriga barn som bor i samma hushåll.

I övergångsbestämmelserna i lagens 80 § förskrivs en tidsfrist på tre år inom vilken Befolkningsregistercentralen ska se till att det datasystem för befolkningsdatasystemet som drivs med hjälp av automatisk databehandling och det tekniska servicesystemet för certifierad elektronisk kommunikation är förenliga med den nya lagen. Detta innebär att t.ex. registreringen av de nya uppgifter som

ska införas i befolkningsdatasystemet måste påbörjas inom tidsfristen. För ibruktagandet av den permanenta byggnadsbeteckningen är den angivna tidsfristen dock fyra år.

En ändring som lagen förutsätter och som förverkligats är registreringen av uppgifterna om vad vårdnaden om barn omfattar i befolkningsdatasystemet, som inleddes hösten 2012.

I befolkningsdatasystemet registreras uppgifter om finska medborgare och enligt huvudregeln utländska medborgare som stadigvarande eller tillfälligt är bosatta i Finland. I systemet registreras dock inte för närvarande uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller beskickningar av annat slag eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul och inte heller om utländska medborgare som är anställda hos Förenta nationerna, något av dess fackorgan eller någon annan internationell organisation som kan jämföras med ett sådant. Av särskilda skäl kan magistraten dock registrera uppgifter i befolkningsdatasystemet om sådana personer familjemedlemmar eller utländska medborgare som är i deras privata tjänst. Bestämmelser om erhållande av hemkommun finns separat i lagen om hemkommun (201/1994). Enligt lagen om hemkommun har en person som är anställd hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller någon annan jämförbar beskickning eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul inte hemkommun i Finland, om han inte är finsk medborgare eller om han inte sedan tidigare har hemkommun i Finland. Hemkommun har heller inte en familjemedlem till en person som avses här eller en person som är i hans privata tjänst, om denne inte är finsk medborgare eller sedan tidigare har hemkommun i Finland. De undantag som gäller ovan nämnda grupper av personer grundar sig på Wienkonventionerna om diplomatiska och konsulära förbindelser (FördrS 4/1970 och 50/1980) samt på motsvarande multilate-

rala internationella avtal om privilegier och immunitet. Enligt dessa har de som tjänstgör i dessa organisationer befriats från den registreringskyldighet som gäller utländska medborgare och som ska iakttas i stationeringslandet.

På basis av internationella avtal kan personbeteckning numera tilldelas vissa andra grupper av personer, som är i motsvarande ställning som de som hör till beskickningarnas personal på så sätt att de kan komma att bo flera år i Finland, men i enlighet med lagen om hemkommun får de inte hemkommun i Finland. I dessa fall har det separat överenskommit om tilldelande av personbeteckning i de aktuella avtalen. Sådana avtal är bl.a. överenskommelsen om säte mellan Republiken Finlands regering och Europeiska kemikaliemyndigheten (FördrS 11/2008) samt världlandsöverenskommelsen mellan Republiken Finland och Nordiska Investeringsbanken (FördrS 125/2010).

Uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet om lokaler är enligt gällande lag lägenhetsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar lägenheten eller lokalen, uppgifter som beskriver lägenheten eller lokalen och dess egenskaper samt personbeteckning eller företags- och organisationsnummer för den som äger eller innehar lokalen eller ägarens eller innehavarens fullständiga namn och födelsetid samt adress eller andra kontaktuppgifter. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska registreras om lokaler ingår i statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet (128/2010). Uppgifterna om lokaler avviker från uppgifterna om lägenheter på så sätt att det för uppdateringen av dessa uppgifter inte har funnits något regelbundet uppdateringsförfarande efter det att den sista mantalsskrivningen verkställdes 1989. Uppgifterna har ändå slumpmässigt i enskilda fall uppdaterats vid magistaterna.

Bestämmelser om de personuppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet finns i lagens 13 och 17 §. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska registreras finns i statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet. Bestämmelser om den registeransvariges rätt att få uppgifter från olika myndigheter för uppdatering och övrig

behandling av uppgifterna i befolkningsdatasystemet finns i 23 §, där det räknas upp vilka uppgifter den registeransvarige har rätt att få och från vilka myndigheter.

I befolkningsdatasystemet kan på begäran göras en spärrmarkering, om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad. En spärrmarkering kan, enligt gällande lag, första gången beviljas för högst fem år och efter det kan spärrmarkeringens giltighetstid på ansökan förlängas med två år i sänder. I befolkningsdatasystemet hade i juni 2012 gjorts spärrmarkering för cirka 11 000 personer. Befolkningsregistercentralen sänder ett meddelande till den som fått spärrmarkering innan den förfaller, för att en spärrmarkering som fortsättningsvis behövs inte av misstag förfaller på grund av att den som fått spärrmarkeringen inte i tid ansöker om förlängning av giltighetstiden.

1.2 Bedömning av nuläget

Reformeringen av behandlingen av uppgifterna om fastigheter, byggnader, lägenheter och lokaler

Vid Befolkningsregistercentralen pågår en reform, som ska genomföras under åren 2011–2014, för att förnya behandlingen av de uppgifter som gäller fastigheter, byggnader, lägenheter och lokaler. I reformen genomförs också ibruktagandet av en permanent byggnadsbeteckning.

Enligt övergångsbestämmelserna i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster ska permanenta byggnadsbeteckningar ha tagits i bruk senast den 1 mars 2014. Påbörjandet med att införa byggnadernas historikuppgifter och upphörandet med uppdateringen av uppgifterna om förvärv av fastigheter ska däremot ske redan ett år innan den permanenta byggnadsbeteckningen tas i bruk, dvs. senast den 1 mars 2013. Då lagen stiftades kunde man ännu inte beakta alla detaljer med tanke på den tekniska planeringen och deras inverkan på utvecklingen av datasystemen, varför övergångsbestämmelsernas tidtabell i två faser för genomförandet inte är i sam-

klang med de tekniska utvecklingslösningar som preciserats och planerats efter det att lagen utarbetades.

En tidtabell i två faser för genomförandet, i enlighet med övergångsbestämmelserna, medför att nästan alla ändringar som ska göras i befolkningsdatasystemets nuvarande applikationer måste förverkligas i ett behandlingssystem som baserar sig på två olika tekniker. Det nuvarande behandlingssystemet för byggnadsuppgifter baserar sig på satsvis överföring och det nya är meddelandebaserat. De ändringar det medför att ta i bruk det nya systemet med permanenta byggnadsbeteckningar görs direkt i det nya meddelandebaserade systemet. Bevarandet av byggnadernas historikuppgifter och ändringen i behandlingen av uppgifterna om förvärv av fastigheter har samband med ibruktagandet av den permanenta byggnadsbeteckningen, varför tidtabellen för genomförandet av ändringarna bör vara den samma och ändringarna bör genomföras endast i ett system.

Uppdateringsförfarandet för nya uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet

Vid Befolkningsregistercentralen utreds som bäst olika alternativ för att uppdatera de nya uppgifter som ska införas i befolkningsdatasystemets datainnehåll. Det kommande uppdateringsförfarandet för uppgifter om utländska medborgares uppehållstillstånd och kontaktpersoner för dödsbon är föremål för utredning. Målsättningen är att uppgifterna direkt ska kunna registreras i befolkningsdatasystemet i den form som myndigheterna meddelar dem, så att man vid magistraterna inte särskilt behöver registrera dessa uppgifter i befolkningsdatasystemet via traditionella uppdateringapplikationer. För att kunna uppdatera uppgifterna direkt från myndighetens datasystem till befolkningsdatasystemet förutsätts att den som anmäler uppgifterna har tillgång till personbeteckningen. I de fall då den myndighet som anmäler uppgifterna inte har tillgång till personbeteckningen ska som alternativ lösning utredas om det finns möjlighet att ge myndigheten rätt att registrera de behövliga uppgifterna direkt i befolkningsdatasystemet. Planeringen av de nya förfarings-

sätten pågår ännu och de föreslagna lösningsmodellerna kan medföra ändringar även i annan lagstiftning utöver lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. På grund av detta är det inte möjligt att ta i bruk eventuella nya förfaringssätt under den nuvarande övergångsperioden. En inledning av registrering av de nya uppgifterna inom den nuvarande övergångsperioden betyder att man för uppdateringen av uppgifterna för magistraternas bruk måste konstruera tillfälliga applikationer, som ändå blir obehövliga då de nya tekniska uppdateringssystemen tas i bruk.

De uppgifter om uppehållstillstånd för utländska medborgare som ska registreras i befolkningsdatasystemet har den registeransvarige enligt lagen rätt att få av myndigheterna inom utlänningsförvaltningen, dvs. Migrationsverket och polisen. Det bästa förfarandet vore om uppgifterna kunde fås direkt från myndigheternas datasystem in i befolkningsdatasystemet. I dessa myndigheters system finns det dock inte personbeteckningar tillsammans med uppgifterna om uppehållstillstånd, då uppehållstillstånd i allmänhet beviljas innan en utländsk medborgare har erhållit personbeteckning. På grund av detta har man som en alternativ lösning preliminärt utrett en möjlighet för myndigheterna inom utlänningsförvaltningen att få rätt att direktregistrera uppgifter i befolkningsdatasystemet om sådana utländska medborgare som beviljas det första uppehållstillståndet och som ännu inte har personbeteckning. Under den fortsatta planeringen måste det särskilt utredas hurdana eventuella effekter det nya förfarandet har på verksamheten och resursanvändningen vid magistraterna och myndigheterna inom utlänningsförvaltningen.

Avsikten är att de uppgifter om företrädare eller annan kontaktperson för ett dödsbo som ska registreras i befolkningsdatasystemet ska erhållas direkt från Skatteförvaltningens datasystem. För verkställandet av beskattningen samlar Skatteförvaltningen in uppgifter om dödsbons ombud. Numera samlar Skatteförvaltningen i detta sammanhang dock inte in ombudens personbeteckning, eftersom den inte behöver denna information i sin verksamhet. Med tanke på uppdateringen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet är det

dock väsentligt att uppgifterna fås från Skatteförvaltningen och att de inkluderar personbeteckningar. Om uppgifterna registreras i befolkningsdatasystemet endast i form av uppgifter som magistraterna samlat in så registreras dessa uppgifter i mycket liten omfattning och endast sporadiskt, eftersom en företrädare eller annan kontaktperson för ett dödsbo inte har ärende till magistraten på samma sätt som till Skatteförvaltningen. Att samla in personbeteckningar i samband med skötsel av ärenden hos Skatteförvaltningen är däremot lätt och enkelt. Om det vid den fortsatta planeringen framgår att Skatteförvaltningen inte har möjlighet att samla in personbeteckningar och lämna ut dem till befolkningsdatasystemet, måste man i så fall särskilt utreda om man helt ska avstå från att i befolkningsdatasystemet registrera uppgifter som gäller kontaktpersoner för dödsbon. Dessa ovannämnda nya uppgifter är till nytta för dem som utnyttjar uppgifterna i befolkningsdatasystemet endast om uppgifterna är heltäckande.

Tilldelande av personbeteckning till personal vid utländska beskickningar

Alla utländska medborgare som får en hemkommun i Finland tilldelas automatiskt också en personbeteckning. Personbeteckning kan också tilldelas en person som tillfälligt vistas i Finland. De som hör till personalen vid utländska beskickningar i Finland samt deras familjemedlemmar och de utländska medborgare som är i deras privata tjänst får i enlighet med lagen om hemkommun inte hemkommun i Finland. I enlighet med huvudregeln i gällande lag om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster är de också uteslagna från möjligheten att som utländsk medborgare som tillfälligt vistas i Finland erhålla personbeteckning. Ändå kan de vara bosatta i Finland, eventuellt t.o.m. i flera år. Avsaknaden av personbeteckning medför ofta problem för dem vid skötseln av praktiska ärenden, i synnerhet i de fall då vistelsen i Finland varar en längre tid.

Uppgifter som uppdateras om lokaler

I samband med reformen för att förnya behandlingen av de uppgifter i befolkningsdatasystemet som gäller fastigheter, byggnader, lägenheter och lokaler har man utrett vilka ändringar man eventuellt behöver göra i data-innehållet när det gäller dessa uppgifter. I samband med utredningen har man konstaterat att kvaliteten på uppgifterna om lokaler är mycket dålig och att i synnerhet de uppgifter som gäller innehavaren av en lokal är mycket bristfälliga. Basuppgifterna om lokaler fås från kommunerna till befolkningsdatasystemet på basis av den lagstadgade anmälningsplikten. Det finns dock brister i fullgörandet av anmälningsplikten. Uppdateringen av uppgifterna om lokaler är mera problematisk än för bostadslägenheter, eftersom lokalinindelningen i byggnader ändras förhållandevis lätt och ofta i enlighet med att företag inleder och avslutar eller annars omorganiserar sin verksamhet. Ett speciellt problem vid uppdateringen av uppgifterna om lokaler är att indelningen av stora byggnader i enskilda lokaler för det mesta inte ännu är fastslaget i byggnadsskedet. Situationen försvåras också av att det snabbt kan ske ändringar i den interna indelningen av lokalerna. För uppdateringen av uppgifterna har det inte funnits något regelbundet kontrollförfarande sedan mantalsskrivningen upphörde år 1989 och företagen har ingen lagstadgad skyldighet att meddela uppgifter om ändringar till befolkningsdatasystemet. Inom vissa magistraters områden har på 1990- och 2000-talet gjorts enstaka kontroller av engångsnatur. På basis av ett experiment som gjordes år 2005 vid en magistrat uppskattades att en kontroll av engångsnatur av alla uppgifter om lokaler kräver en arbetsinsats på cirka 45 årsverken. Förutom det egentliga kontrollarbetet kräver genomförandet av en kontroll planering av verksamhetsprocesserna och eventuellt även en utveckling av datasystemen. Det är inte möjligt att utföra kontrollarbetet med magistraternas nuvarande personalresurser. Det är heller ingen nytta med en kontroll av engångsnatur om det inte finns ett fortgående uppdateringsförfarande för att hålla uppgifterna aktuella. Att hålla uppgifterna aktuella förutsätter i praktiken en i lag föreskriven ny skyldighet för företagen att anmäla de ändringar som sker i uppgifterna om lokalerna

till befolkningsdatasystemet. En ny anmälningsplikt står i konflikt med statsminister Jyrki Katainens regeringsprogram, enligt vilket företagarnas administrativa börda ska underlättas.

Ändringsbehov som gäller spärrmarkeringar

Enligt ordalydelsen i den gällande lagens 36 § gäller den spärrmarkering som har beviljats en sökande vid utlämnande av uppgifter automatiskt även uppgifterna om make och barn som bor i samma hushåll. Enligt bestämmelsen täcker spärrmarkeringen endast barn som är minderåriga. Barnen bor ofta tillsammans med sina föräldrar i samma hushåll också sedan de blivit myndiga, varefter spärrmarkeringen enligt bestämmelsen för deras del inte längre behöver beaktas vid utlämnandet av uppgifter. Dessutom kan även andra förändringar ske i familjehelheten under den tid som spärrmarkeringen som gjorts för en familjemedlem är i kraft.

Vid planeringen av de ändringar i datasystemen som bestämmelsen förutsätter har det framkommit att beaktandet av att hela familjen omfattas av spärrmarkeringen då uppgifter lämnas ut, utan att spärrmarkeringen uttryckligen registrerats särskilt för varje familjemedlem i befolkningsdatasystemet, är ur teknisk synvinkel i praktiken synnerligen svårt, t.o.m. omöjligt, att förverkliga. Eftersom det inte var möjligt att genomföra de ändringar som krävs i datasystemen genast efter lagens ikraftträdande, har den som ansökt om spärrmarkering i praktiken getts rådet att vid behov samtidigt ansöka om spärrmarkering för övriga familjemedlemmar som bor i samma hushåll.

Riksdagens biträdande justitieombudsman har i ett avgörande av den 28 februari 2012 (1755/4/10) i ett klagomålsärende som gällde spärrmarkering framfört vissa synpunkter på utvecklingen av den lagstiftningen som gäller spärrmarkering. Biträdande justitieombudsmannen föreslog att man då lagstiftningen förnyas överväger att spärrmarkering kunde beviljas att gälla tills vidare i stället för på bestämd tid.

Biträdande justitieombudsmannen ansåg dessutom att ordalydelsen i den bestämmelsen i lagen om befolkningsdatasystemet och

Befolkningsregistercentralens certifikattjänster som gäller spärrmarkering i någon mån är oklar till den del att spärrmarkeringen också omfattar uppgifter som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som personerna äger eller innehar. Enligt bestämmelsen gäller spärrmarkeringen också uppgifterna som nämns ovan ifall de inte kan behandlas separat från de uppgifter som omfattas av spärrmarkeringen.

Precisering av ordalydelsen i vissa bestämmelser

Enligt lagens 17 § får det i befolkningsdatasystemet registreras vissa grundläggande personuppgifter för i utlandet bosatta familjemedlemmar till en person som är registrerad i befolkningsdatasystemet, vilka inte har personbeteckning. De uppgifter om familjemedlemmar utan personbeteckning som registrerats i befolkningsdatasystemet avviker från de uppgifter om familjemedlemmar med personbeteckning som registrerats med stöd av 13 § på så sätt, att de uppgifter som registrerats med stöd av 17 § inte är offentligt tillförlitliga enligt 18 §. Enligt ordalydelsen i nuvarande bestämmelse gäller registreringen av sådana uppgifter endast familjemedlemmar till finska medborgare. En sådan avgränsning är dock inte ändamålsenlig, eftersom uppgifter om familjemedlemmar utan personbeteckning behöver registreras också i de fall då den person som finns registrerad i befolkningsdatasystemet är en utländsk medborgare. Någon motsvarande avgränsning, enligt vilken i befolkningsdatasystemet kan registreras uppgifter för endast finska medborgares familjemedlemmar som bor i utlandet och saknar personbeteckning, fanns inte heller i den tidigare befolkningsdatalagen (507/1993). På grund av detta har det i några fall uppkommit tolkningsproblem vid magistraterna då det har funnits ett klart behov av att registrera dessa uppgifter också för en person som är registrerad i befolkningsdatasystemet och är utländsk medborgare.

Uppgifter om avgöranden som gäller vårdnad om barn fås till befolkningsdatasystemet från domstolarna. I 23 § 1 mom. 1 punkten som gäller rätten att få uppgifter nämns dock

inte dessa uppgifter särskilt, utan man har ansett att de ingår i de uppgifter som gäller familjerättslig ställning. I momentets 4 punkt, som gäller rätt att få uppgifter av verksamhetsenheter och yrkesutbildade personer inom socialvården, nämns dock särskilt avtal om vårdnad om barn och innehållet i avtalet som uppgifter som ska fås av denna myndighet. För klarhetens skull är det bra om motsvarande omnämnande också fogas till momentets 1 punkt.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att ge Befolkningsregistercentralen möjlighet att på ett kontrollerat och ekonomiskt effektivt sätt genomföra de ändringar i datasystemen som lagen, som trädde i kraft den 1 mars 2010, förutsätter genom att tidsfristen i övergångsbestämmelserna när det gäller genomförandet av vissa ändringar förlängs med ett år. Därutöver är målsättningen att få den extra tid som behövs för planeringen av tillvägagångssätten för registrering av uppgifterna om kontaktpersoner för dödsbon och uppehållstillstånd för utländska medborgare och för beredning av de eventuella lagändringar som krävs, så att man omsorgsfullt kan utreda möjligheterna att få dessa uppgifter direkt från de aktuella myndigheterna in i befolkningsdatasystemet.

Man strävar efter att underlätta skötseln av praktiska ärenden för de utländska medborgare som hör till personalen vid utländska beskickningar genom att göra det möjligt för dem att på egen begäran få sina grundläggande personuppgifter registrerade i befolkningsdatasystemet och därmed tilldelas personbeteckning.

Genom att inskränka de uppgifter om lokaler som ska uppdateras strävar man efter att få innehållet i den gällande lagen att motsvara verklig praxis då det gäller uppdateringen av uppgifterna om lokaler.

Dessutom strävar man efter att eliminera de tolkningssvårigheter som uppkommit vid tillämpningen av vissa enskilda bestämmelser i

lagen efter det att lagen trädde i kraft genom att precisera och ändra ordalydelsen i de aktuella bestämmelserna till de delar det behövs.

2.2 De viktigaste förslagen

Det föreslås att tidsfristen på tre år som lagen förutsätter för genomförandet av vissa ändringar i datasystemen förlängs med ett år så att tidtabellen för samtliga ändringar i datasystemen är densamma, dvs. alla ändringar i datasystemen ska vara genomförda senast den 1 mars 2014.

För utländska medborgare som är anställda hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller beskickning av annat slag i Finland eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul samt utländska medborgare som är anställda hos Förenta nationerna, något av dess fackorgan eller någon annan internationell organisation som kan jämföras med ett sådant, samt hans eller hennes familjemedlemmar och utländska medborgare i personernas privata tjänst, ska det i befolkningsdatasystemet på personens egen begäran registreras de uppgifter som behövs för tilldelande av personbeteckning samt de andra uppgifter som ska registreras för utländska medborgare som tillfälligt vistas sig i Finland. Tilldelande av personbeteckning betyder inte att en utländsk medborgare som tillfälligt vistas i Finland erhåller hemkommun. Särskilda bestämmelser om erhållande av hemkommun finns i lagen om hemkommun. Tilldelande av personbeteckning har således ingen rättsskapande verkan, eftersom de personer som nämns ovan inte enligt lagen om hemkommun erhåller hemkommun i Finland med undantag för fall som redan nu särskilt nämns i lagen.

För lokaler ska i befolkningsdatasystemet i fortsättningen registreras endast lägenhetsbeteckning, uppgifter som beskriver lokalen och dess egenskaper samt uppgift om att lägenheten i fråga är avsedd att användas som lokal. Uppgifterna i befolkningsdatasystemet om lokalens innehavare ska inte längre uppdateras och inte heller de uppgifter som beskriver lokalen och dess egenskaper och som endast gäller lägenheter som används som lokal. De uppgifter om lokalen som registre-

rats i befolkningsdatasystemet före den föreslagna ändringen utplånas inte, utan de bevaras fortsättningsvis som en separat datafil i anslutning till befolkningsdatasystemet, som vid behov kan utnyttjas vid olika utredningar.

Det föreslås att bestämmelsen om spärrmarkering ändras så att spärrmarkeringen ska vara registrerad i befolkningsdatasystemet särskilt för varje familjemedlem för att den ska beaktas när uppgifter lämnas ut. Magistraten ska vara skyldig att förklara spärrmarkeringens direkta konsekvenser för sökanden. Magistraten ska särskilt informera den som ansöker om spärrmarkering om de eventuella konsekvenser som kan följa av att man inte samtidigt ansöker om och gör spärrmarkering för alla familjemedlemmar som bor i samma hushåll. Dessutom preciseras ordalydelsen i bestämmelsen till den del den gäller spärrmarkeringens inverkan på utlämnande av uppgifter ur befolkningsdatasystemet som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som personer äger eller innehar. Spärrmarkeringen ska enligt huvudregeln fortsättningsvis vara tidsbunden, men den kan av särskilda skäl också beviljas att gälla tills vidare.

Dessutom föreslås att ordalydelsen i 17 § som gäller andra uppgifter som registreras i befolkningsdatasystemet, och i 23 § som gäller rätten att få uppgifter från myndigheter, preciseras. Avsikten med preciseringarna är inte att ändra vedertagen praxis, utan att eliminera de tolkningsproblem som bestämmelsernas nuvarande ordalydelse orsakar.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen innebär mindre arbete och kostnader för Befolkningsregistercentralen vid genomförandet av ändringarna i datasystemen, då ibruktagandet av byggnadernas historikuppgifter samt ändringarna i behandlingen av uppgifterna om förvärv av fastigheter kan genomföras i ett enda system på grund av den förlängning av övergångsperioden som föreslås i denna proposition. Genom en förlängning av övergångsperioden kan ett kontrollerat och samordnat samt kostnadseff-

ektivt genomförande och ibruktagande av systemhelheten säkerställas.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

En förlängning av övergångsperioden försenar med ett år utlämnandet av de nya uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet (uppehållstillstånd för utlänningar, kontaktuppgifter för företrädare för dödsbon) till de myndigheter som utnyttjar uppgifterna. En förlängning av övergångsperioden ger dock möjlighet att omsorgsfullt planera uppdateringsförfarandet för dessa uppgifter så att man kan trygga att uppgifterna på ett heltäckande sätt fås in i befolkningsdatasystemet och man säkerställer att de uppgifter som lämnas ut från befolkningsdatasystemet är av hög kvalitet också när det gäller de nya uppgifterna.

Möjligheten att bevilja spärrmarkeringar som är i kraft tills vidare minskar magistraternas arbete med handläggningen av förnyade ansökningar om spärrmarkering efter det att spärrmarkeringens giltighetstid har löpt ut. Ändringen minskar också Befolkningsregistercentralens arbete såtillvida att Befolkningsregistercentralen inte behöver underrätta de personer som har en spärrmarkering som är i kraft tills vidare om att det datum då spärrmarkeringen upphör närmar sig. Den informationsplikt som föreslås för magistraterna medför i praktiken inte något betydande merarbete, eftersom magistraterna redan nu i samband med handläggningen av ansökan om spärrmarkering har förklarat för sökanden vad spärrmarkeringen innebär.

En inskränkning av de uppgifter om lokaler som ska uppdateras i befolkningsdatasystemet inverkar inte märkbart på andra myndigheters verksamhet, eftersom man i praktiken inte längre har kunnat utnyttja uppgifterna. T.ex. i Statistikcentralens verksamhet har man inte kunnat utnyttja befolkningsdatasystemets uppgifter om lokaler på grund av att uppgifter saknas och att kvaliteten är svag.

Ändringar i de uppgifter som registrerats i befolkningsdatasystemet, som t.ex. möjligheten att spärrmarkeringen fastställs att gälla tills vidare, kan i någon mån förorsaka större tekniska ändringsbehov i datasystemen för de myndigheter som utnyttjar uppgifterna.

3.3 Samhälleliga konsekvenser

Möjligheten de som är anställda vid utländska beskickningar i Finland och deras familjemedlemmar samt utländska medborgare i deras privata tjänst kan tilldelas personbeteckning gör det lättare för dem att sköta praktiska ärenden i Finland.

En spärrmarkering som är i kraft tills vidare minskar risken för att en spärrmarkering som fortsättningsvis behövs förfaller oavsiktligt på grund av att den som fått spärrmarkeringen inte i tillräckligt god tid märker att ansökan om fortsatt spärrmarkering ska göras hos magistraten.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningsskeden

Propositionen har beretts vid finansministeriet. De ändringar som föreslås i lagen baserar sig i huvudsak på de ändringsbehov som Befolkningsregistercentralen framfört till ministeriet.

Förslaget om att utländska medborgare som hör till personalen vid utländska beskickningar i Finland på egen begäran kan tilldelas personbeteckning baserar sig på utrikesministeriets förslag till finansministeriet.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om propositionen har erhållits från utrikesministeriet, justitieministeriet, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, Lantmäteriverket, Finlands miljöcentral, Dataombudsmannens byrå, Statistikcentralen, Skatteförvaltningen, Befolkningsregistercentralen, enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Statens ämbetsverk på Åland och fem magistrater.

Remissinstanserna ansåg nästan utan undantag att förslagen i propositionen är ändamålsenliga och motiverade, eller meddelade att de inte har något att anmärka med anledning av propositionen. Förslaget om giltighetstiden för spärrmarkeringar understöddes dock inte i två utlåtanden där de synpunkter som framfördes var helt motsatta. Skatteför-

valtningen understöder inte att spärrmarkeringar görs i befolkningsdatasystemet så att de gäller tills vidare. Enligt utlåtandet är det inte ändamålsenligt att en spärrmarkering hålls i kraft efter det att behovet av skydd har upphört t.ex. vid byte av yrke. En spärrmarkering som är i kraft tills vidare kan eventuellt förbli i kraft trots att personen inte längre har behov av detta skydd. Magistraten i Helsingfors igen anser att en spärrmarkering alltid ska beviljas att gälla tills vidare och att en spärrmarkering endast av särskilda skäl kan gälla för viss tid. Enligt utlåtandet medför spärrmarkeringen verkliga problem då en person ska sköta sina ärenden, och magistraten tror inte att någon har behov av att i onödan hålla i kraft en spärrmarkering då den är mycket begränsande.

Under den fortsatta beredningen har man beslutat att bevara bestämmelsen sådan den löd i det utkast till proposition som var på remiss. En bestämmelse om spärrmarkering togs år 1994 in i den befolkningsdatalag som föregick den nuvarande lagen. Ursprungligen kunde spärrmarkering beviljas första gången för två år och dess giltighet kunde förlängas med ett år i sänder. Bestämmelsen ändrades år 1999 så, att första gången kunde spärrmarkering beviljas för fem år och dess giltighet kunde förlängas med två år i sänder. Som sådan togs bestämmelsen också in i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Den ursprungliga utgångspunkten, enligt vilken beviljande av spärrmarkering är avsett som en exceptionell säkerhetsåtgärd, har inte ändrat. På grund av detta ska spärrmarkering enligt det ändringsförslag som ingår i denna proposition alltså enligt huvudregeln beviljas att gälla för viss tid, men av särskilda skäl kan spärrmarkeringen beviljas att gälla tills vidare. Genom möjligheten att bevilja en spärrmarkering som gäller tills vidare kan man avlägsna de problem som uppkommit i sådana fall då behovet av spärrmarkering är långvarigt, och man upprepade gånger har varit tvungen att förnya spärrmarkeringen alltid med två års mellanrum efter det att giltighetstiden på fem år för den första spärrmarkeringen som en person beviljats har gått ut. Ett ständigt förnyande medför besvär för den som ansöker om spärrmarkering samt arbete

och kostnader för magistraten och Befolkningsregistercentralen vid handläggningen av ansökningarna om spärrmarkering och vid utsändandet av påminnelserna om att tidpunkten då spärrmarkeringen upphör närmar sig. Behandlingen av uppgifterna för den person som är föremål för spärrmarkeringen medför besvär och kostnader även för de myndigheter som utnyttjar uppgifterna i befolkningsdatasystemet, men i de fall då behovet av det skydd som spärrmarkeringen ger i varje fall är långvarigt, är det ur samtliga

parters synpunkt den bästa lösningen att spärrmarkeringen beviljas att gälla tills vidare.

Utrikesministeriet ansåg att motiveringen till ändringsförslaget i 17 § 1 mom. 3 punkten i propositionen är bristfällig och ansåg att det av denna orsak på goda grunder inte kan ta ställning till detta förslag i propositionen. På grund av utlåtandet har den allmänna motiveringen till propositionen och detaljmotiveringen till den aktuella paragrafen preciserats och kompletterats till denna del.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

8 §. *Begränsningar som gäller föremålen för registrering.* I paragrafen avgränsas vissa grupper av personer som står utanför registrering i befolkningsdatasystemet. Undantagen baserar sig på Wienkonventionerna om diplomatiska och konsulära förbindelser och på motsvarande multilaterala internationella avtal om privilegier och immunitet. Undantaget gäller utöver de personer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten även i princip i 1 mom. 3 punkten avsedda familjemedlemmar till och personer med utländskt medborgarskap som är i privat tjänst hos dem som anges ovan. Av särskilda skäl kan magistraten dock besluta att uppgifter om de familjemedlemmar och personer som är i privat tjänst som avses ovan registreras i befolkningsdatasystemet.

Det föreslås att paragrafen ändras så att basuppgifterna om en person som avses i paragrafen dock, som ett undantag från huvudregeln, får registreras i befolkningsdatasystemet, om han eller hon själv begär det. Registreringen av uppgifter om de personer som avses i 1 mom. 3 punkten ska inte heller längre basera sig på magistratens prövning utan på personens egen begäran. I paragrafens 1 mom. 3 punkt görs en ändring på grund av detta och till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska också beaktas de övriga bestämmelser i lagen som gäller registrering av en utländsk medborgares uppgifter i befolkningsdatasystemet. Sådana bestämmelser finns t.ex. i 9 §, där det föreskrivs om förutsättningarna för registrering av utländska medborgare, samt i 19 §, där det föreskrivs om kontroll av tillförlitligheten hos de uppgifter som registreras i systemet.

I fråga om utländska medborgare som tillfälligt vistas eller arbetar i Finland registreras i allmänhet enbart begränsade basuppgifter, dvs. de uppgifter som oftast behövs om dem. De utländska medborgare som avses i denna paragraf vistas tillfälligt i Finland, så för deras del registreras endast basuppgifter på

motsvarande sätt som för andra utländska medborgare som tillfälligt vistas i Finland. I lagens 13 och 17 § finns bestämmelser om personuppgifter som registreras i systemet. Enligt de bemyndiganden som ingår i paragraferna utfärdas närmare bestämmelser om registreringen av uppgifterna och om registrering av tillägg, ändringar och rättelser som gäller dem samt om det detaljerade innehållet i uppgifterna genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om uppgifter som registreras om utländska medborgare som vistas i Finland tillfälligt finns i 20 § i statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet.

16 §. *Lägenhets- och lokaluppgifter som registreras i systemet.* I paragrafen finns bestämmelser om de uppgifter om bostadslägenheter och andra lokaler som ska registreras i befolkningsdatasystemet. Det föreslås ändringar i paragrafen på grund av att det för lokaler endast ska registreras lägenhetsbeteckning och sådana uppgifter som beskriver lokalen och dess egenskaper och som registreras i befolkningsdatasystemet för alla lägenheter och lokaler, samt uppgift om att det är fråga om en lokal. Man upphör att uppdatera de uppgifter som för närvarande är specifika enbart för lokaler samt övriga uppgifter om lokalens ägare och innehavare. På grund av detta föreslås det att 1 mom. 4 punkten upphävs.

17 §. *Andra uppgifter som registreras i systemet.* I paragrafen bestäms vilka andra uppgifter, utöver de uppgifter som nämns i lagens 13–16 §, som kan registreras i befolkningsdatasystemet för den person som är föremål för registrering. Paragrafen är inte förpliktigande utan de uppgifter som avses där kan registreras i befolkningsdatasystemet efter behovsprövning från fall till fall. De uppgifter som registreras i befolkningsdatasystemet med stöd av denna paragraf är inte offentligt tillförlitliga enligt 18 §.

Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens 1 mom. 3 punkt preciseras så att basuppgifter för sådan make och sådana barn som bor utomlands, och som inte har tilldelats person-

beteckning, kan registreras för samtliga som antecknats i befolkningsdatasystemet, inte enbart för finska medborgare. Dessutom preciseras bestämmelsen så att även uppgifter om personens föräldrar kan registreras vid behov. Korrigerad på detta sätt motsvarar bestämmelsen den situation som rådde under den tidigare befolkningsdatalagen, vilken man inte hade för avsikt att ändra i den nya lagen. Även vid tillämpningen av denna bestämmelse ska lagens övriga bestämmelser som hänför sig till saken beaktas i tillämpliga delar. Sådana bestämmelser är t.ex. bestämmelsen i 19 § 1 mom. om kontrollen av tillförlitligheten hos en utländsk handling samt 10 § som förpliktar magistraten att kontrollera de uppgifter som enligt lagen om utlänningsregistret (1270/1997) har registrerats om en utländsk medborgare i utlänningsregistret. Om de uppgifter som en person meddelar magistraten inte finns i utlänningsregistret eller om de avviker från de uppgifter som registrerats i utlänningsregistret, är magistraten skyldig att begära utlåtande från Migrationsverket innan registeranteckningen görs i befolkningsdatasystemet. Om innehållet i en registeranteckning som magistraten gjort i befolkningsdatasystemet avviker från de uppgifter som Migrationsverket meddelat i sitt utlåtande ska magistraten omedelbart underrätta också Migrationsverket om innehållet i registeranteckningen.

23 §. Rätt att få uppgifter från myndigheter. I paragrafen finns bestämmelser om hurdana uppgifter den registeransvarige har rätt att få för befolkningsdatasystemet av olika myndigheter. Uppgifter om vårdnaden om barn och om vad vårdnaden omfattar fås av domstolarna när domstolen har fattat beslut om vårdnaden och från kommunens socialmyndigheter när föräldrarna har gjort upp ett avtal om barnets vårdnad. Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt har den registeransvarige rätt att av domstolarna få uppgifter om bl.a. avgöranden som gäller familjerättslig ställning. Detta har ansetts innefatta även avgöranden som gäller vårdnaden om barn. Det föreslås att ordalydelsen av tydlighetsskäl preciseras så att där uttryckligen särskilt nämns rätten att få uppgifter om domstolsavgöranden som gäller vårdnaden om barn och vad vårdnaden omfattar. Den preciserade ordalydelsen mot-

svarar då gällande praxis och innehållet motsvarar paragrafens 1 mom. 4 punkt, som föreskriver om rätten att få dessa uppgifter av verksamhetsenheter och yrkesutbildade personer inom socialvården när uppgifterna baserar sig på ett avtal som föräldrarna gjort upp om barnets vårdnad. De tekniska ändringar som krävs för registrering av närmare uppgifter om innehållet i vårdnaden om barn i befolkningsdatasystemet är klara och registreringen av uppgifterna har inletts hösten 2012.

36 §. Spärrmarkering och informations-skyldighet. Enligt paragrafens gällande 1 mom. täcker vid utlämnande av uppgifter en familjemedlems spärrmarkering automatiskt även uppgifterna om make och minderåriga barn som bor i samma hushåll. Det föreslås att 1 mom. ändras så att spärrmarkeringen täcker endast uppgifterna om den person för vilken spärrmarkeringen har gjorts i befolkningsdatasystemet. För att det skydd som spärrmarkeringen ger vid utlämnande av uppgifter ska täcka alla familjemedlemmar måste man ansöka om spärrmarkering särskilt för varje familjemedlem. Det föreslås dessutom att ordalydelsen i momentets sista mening preciseras så, att spärrmarkeringen också gäller uppgifter som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som den person som avses ovan äger eller innehar, om uppgifterna inte kan behandlas separat från de uppgifter som omfattas av spärrmarkeringen när uppgifter lämnas ut från befolkningsdatasystemet.

Enligt paragrafens gällande 3 mom. kan en spärrmarkering första gången gälla i högst fem år och efter det kan giltighetstiden på ansökan förlängas med två år i sänder. Det föreslås att i paragrafen intas en bestämmelse enligt vilken en spärrmarkering av särskilda skäl kan gälla tills vidare. Denna möjlighet gäller närmast sådana personer som behöver spärrmarkering på grund av sitt yrke, t.ex. poliser, fängvakter, åklagare och domare. Hot på grund av ett visst yrke kan i vissa fall vara aktuellt så länge som personen är verksam i yrket, i sällsynta fall till och med efter det. På samma sätt som nu ska beviljande av spärrmarkering fortsättningsvis vara en exceptionell säkerhetsåtgärd och spärrmarke-

ring ska inte beviljas enbart utgående från personens subjektiva känsla. En spärrmarkering ska heller inte automatiskt registreras att gälla tills vidare enbart på grund av att personen är verksam i ett visst yrke. En ansökan om spärrmarkering ska alltid motiveras och av den ska klart framgå hotet och sannolikheten för det samt en uppskattning av varaktigheten.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. med bestämmelser om magistratens skyldighet att ge den som ansöker om spärrmarkering behövlig information om spärrmarkeringens direkta konsekvenser. Efter som spärrmarkeringen vid utlämnande av uppgifter inte automatiskt gäller hela familjen ska magistraten särskilt informera den som ansöker om spärrmarkering om de eventuella konsekvenser som kan följa av att man inte samtidigt ansöker om och gör spärrmarkering för alla familjemedlemmar som bor i samma hushåll.

80 §. Övergångsbestämmelser. Enligt paragrafens 1 punkt ska Befolkningsregistercentralen se till att det datasystem för befolkningsdatasystemet som drivs med hjälp av automatisk databehandling och det tekniska servicesystemet för certifierad elektronisk kommunikation är förenliga med denna lag inom tre år från lagens ikraftträdande. Således ska alla i 1 punkten avsedda tekniska ändringar som ikraftträdandet av den nya lagen förutsätter vara genomförda i enlighet med gällande bestämmelse senast den 1 mars 2013. Det föreslås att denna övergångsperiod förlängs med ett år, vilket innebär att ändringarna ska vara genomförda senast den 1 mars 2014.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Det föreslås ändringar i lagen som bl.a. gäller de uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet. Lagändringarna med-

för också ändringar i förordningen om befolkningsdatasystemet, där det finns närmare bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2013.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (RP 89/2008 rd) behandlades i grundlagsutskottet (utskottets utlåtande GrUU 3/2009 rd). Grundlagsutskottet tog i sitt utlåtande ställning till lagförslaget bestämmelser utgående från bl.a. bestämmelserna i grundlagens 10 § 1 mom. om skydd för personuppgifter. I grundlagsutskottets utlåtande konstateras att förslaget uppfyller i stort de krav som grundlagsutskottet i praktiken ställer på sådan reglering. De övriga synpunkterna i utskottets utlåtande om lagförslaget har beaktats i den lag som riksdagen antog (se förvaltningsutskottets betänkande FvUB 4/2009 rd).

Förslagen till lagändringar i denna regeringsproposition är i huvudsak preciseringar av de bestämmelser som gäller personuppgifter som registreras i befolkningsdatasystemet och de ändringar av bestämmelserna som nu föreslås inverkar inte på skyddet för privatlivet och personuppgifter som tryggas i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan kan förslaget anses vara i samklang med grundlagen, varför den föreslagna lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) 8 och 16 §, 17 § 1 mom. 3 punkten, 23 § 1 mom. 1 punkten, 36 § och 80 § 1 mom. som följer:

8 §

Begränsningar som gäller föremålen för registrering

I befolkningsdatasystemet får följande uppgifter inte registreras:

1) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller beskickning av annat slag i Finland eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul,

2) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos Förenta nationerna, något av dess fackorgan eller någon annan internationell organisation som kan jämföras med ett sådant,

3) uppgifter om familjemedlemmar till en person som avses i 1 eller 2 punkten eller om utländska medborgare i denna persons privata tjänst,

4) uppgifter om sådana fastigheter eller andra registerenheter, byggprojekt, byggnader eller lägenheter eller lokaler vars uppgifter inte enligt lag eller förordning eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem ska registreras i befolkningsdatasystemet.

Närmare bestämmelser om de enheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Uppgifter om en person som avses ovan i 1 mom. 1–3 punkten får dock på hans eller hennes egen begäran registreras i befolkningsdatasystemet i enlighet med det som föreskrivs i denna lag.

16 §

Lägenhets- och lokaluppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter om bostadslägenheter och andra lokaler som är föremål för registrering ska registreras i befolkningsdatasystemet:

1) lägenhetsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar lägenheten eller lokalen,

2) uppgifter som beskriver lägenheten eller lokalen och dess egenskaper,

3) uppgifter om besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet.

Närmare bestämmelser om registreringen av de uppgifter som avses i 1 mom. och om registrering av tillägg, ändringar och rättelser som gäller dem samt om det detaljerade innehållet i uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Andra uppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter får också registreras i befolkningsdatasystemet som uppgifter om personer som är föremål för registrering:

3) fullständigt namn, födelseid, kön, civilstånd, medborgarskap, adress och dödsdag för en sådan i utlandet bosatt person som är make, barn eller förälder till den som avses i 13 § och som inte har tilldelats någon personbeteckning,

23 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna har den registeransvarige rätt att för att uppdatera och i övrigt behandla uppgifterna i befolkningsdatasystemet få följande uppgifter:

1) av domstolarna uppgifter om domstolsavgöranden som gäller personers civilstånd, familjerättsliga ställning, vårdnaden om barn och vad vårdnaden omfattar, begränsningar av handlingsbehörigheten, intressebevakning och dödförklaring, förvärv av, lagfart på och nyttjanderätt till fastighet, samt av Brottsåtgärdsverket uppgifter om att en person visats i en straffanstalt i mer än tre månader,

36 §

Spärrmarkering och informationsskyldighet

Om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad, kan en spärrmarkering på ansökan göras i befolkningsdatasystemet. Efter det att spärrmarkeringen gjorts i systemet får uppgifter om hemkommun och bostad samt adress och andra kontaktuppgifter som gäller personen lämnas ut endast till en myndighet vars rätt att behandla uppgifterna baserar sig på utförande av en arbetsuppgift, en åtgärd eller ett uppdrag som föreskrivs i eller med stöd av lag och som berör personens rättigheter eller skyldigheter. Spärrmarkeringen gäller också uppgifter som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som personen äger eller innehar, om

Helsingfors den 25 oktober 2012

Statsminister

JYRKI KATAINEN

uppgifterna inte kan behandlas separat från de uppgifter som omfattas av spärrmarkeringen när hans eller hennes uppgifter lämnas ut från befolkningsdatasystemet.

Den berörda personen eller dennes lagliga företrädare ska skriftligen eller på något annat bevisligt sätt ansöka om spärrmarkering hos magistraten. När en person ansöker om spärrmarkering ska magistraten ge personen möjlighet att anmäla en sådan kontaktadress för registrering i befolkningsdatasystemet som får lämnas ut även till andra än de myndigheter som avses i 1 mom.

En spärrmarkering kan första gången gälla i högst fem år. Efter det kan giltighetstiden på ansökan förlängas med två år i sänder. Av särskilda skäl kan spärrmarkeringen gälla tills vidare.

Magistraten ska informera sökanden om spärrmarkeringens direkta konsekvenser.

80 §

Övergångsbestämmelser

1. Befolkningsregistercentralen ska se till att det datasystem för befolkningsdatasystemet som drivs med hjälp av automatisk databehandling och det tekniska servicesystemet för certifierad elektronisk kommunikation är förenliga med denna lag inom fyra år från ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Finansminister *Jutta Urpilainen*

Lag

om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) 8 och 16 §, 17 § 1 mom. 3 punkten, 23 § 1 mom. 1 punkten, 36 § och 80 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

8 §

Begränsningar som gäller föremålen för registrering

I befolkningsdatasystemet får följande uppgifter inte registreras:

1) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller beskickning av annat slag i Finland eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul,

2) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos Förenta nationerna, något av dess fackorgan eller någon annan internationell organisation som kan jämföras med ett sådant,

3) uppgifter om familjemedlemmar till en person som avses i 1 eller 2 punkten eller om utländska medborgare i denna persons privata tjänst, *om inte magistraten av särskilda skäl bestämmer något annat,*

4) uppgifter om sådana fastigheter eller andra registerenheter, byggprojekt, byggnader eller lägenheter eller lokaler vars uppgifter inte enligt lag eller förordning eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem ska registreras i befolkningsdatasystemet.

Närmare bestämmelser om de enheter som avses i 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

8 §

Begränsningar som gäller föremålen för registrering

I befolkningsdatasystemet får följande uppgifter inte registreras:

1) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos en främmande stats diplomatiska beskickning eller beskickning av annat slag i Finland eller vid ett konsulat som förestås av en utsänd konsul,

2) uppgifter om utländska medborgare som är anställda hos Förenta nationerna, något av dess fackorgan eller någon annan internationell organisation som kan jämföras med ett sådant,

3) uppgifter om familjemedlemmar till en person som avses i 1 eller 2 punkten eller om utländska medborgare i denna persons privata tjänst,

4) uppgifter om sådana fastigheter eller andra registerenheter, byggprojekt, byggnader eller lägenheter eller lokaler vars uppgifter inte enligt lag eller förordning eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem ska registreras i befolkningsdatasystemet.

Närmare bestämmelser om de enheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Uppgifter om en person som avses ovan i 1 mom. 1–3 punkten får dock på hans eller hennes egen begäran registreras i befolkningsdatasystemet i enlighet med det som föreskrivs i denna lag.

16 §

Lägenhets- och lokaluppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter om bostadslägenheter och andra lokaler som är föremål för registrering ska registreras i befolkningsdatasystemet:

- 1) lägenhetsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar lägenheten eller lokalen,
- 2) uppgifter som beskriver lägenheten eller lokalen och dess egenskaper,
- 3) uppgifter om besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet, och
- 4) *personbeteckning eller företags- och organisationsnummer för den som äger eller innehar lokalen eller ägarens eller innehavarens fullständiga namn och födelsetid samt adress eller andra kontaktuppgifter.*

Närmare bestämmelser om registreringen av de uppgifter som avses i 1 mom. och om registrering av tillägg, ändringar och rättelser som gäller dem samt om det detaljerade innehållet i uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Andra uppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter får också registreras i befolkningsdatasystemet som uppgifter om personer som är föremål för registrering:

- 3) fullständigt namn, födelsetid, kön, civilstånd, medborgarskap, adress och dödsdag för sådana i utlandet bosatta makar och barn till finska medborgare som inte har tilldelats någon personbeteckning,

23 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna har den registeransvarige rätt att för att uppdatera och i öv-

16 §

Lägenhets- och lokaluppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter om bostadslägenheter och andra lokaler som är föremål för registrering ska registreras i befolkningsdatasystemet:

- 1) lägenhetsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar lägenheten eller lokalen,
- 2) uppgifter som beskriver lägenheten eller lokalen och dess egenskaper,
- 3) uppgifter om besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet.

Närmare bestämmelser om registreringen av de uppgifter som avses i 1 mom. och om registrering av tillägg, ändringar och rättelser som gäller dem samt om det detaljerade innehållet i uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Andra uppgifter som registreras i systemet

Följande uppgifter får också registreras i befolkningsdatasystemet som uppgifter om personer som är föremål för registrering:

- 3) fullständigt namn, födelsetid, kön, civilstånd, medborgarskap, adress och dödsdag för *en sådan i utlandet bosatt person som är make, barn eller förälder till den som avses i 13 §* och som inte har tilldelats någon personbeteckning,

23 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna har den registeransvarige rätt att för att uppdatera och i

rigt behandla uppgifterna i befolkningsdatasystemet få följande uppgifter:

1) av domstolarna uppgifter om domstolsavgöranden som gäller personers civilstånd, familjerättsliga ställning, begränsningar av handlingsbehörigheten, intressebevakning och dödförklaring, förvärv av, lagfart på och nyttjanderätt till fastighet, samt av Brottsåförjdsverket uppgifter om att en person vistats i en straffanstalt i mer än tre månader,

övrigt behandla uppgifterna i befolkningsdatasystemet få följande uppgifter:

1) av domstolarna uppgifter om domstolsavgöranden som gäller personers civilstånd, familjerättsliga ställning, *vårnaden om barn och vad vårnaden omfattar*, begränsningar av handlingsbehörigheten, intressebevakning och dödförklaring, förvärv av, lagfart på och nyttjanderätt till fastighet, samt av Brottsåförjdsverket uppgifter om att en person vistats i en straffanstalt i mer än tre månader,

36 §

Spärrmarkering

Om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad, kan en spärrmarkering på ansökan göras i befolkningsdatasystemet. Efter det att spärrmarkeringen gjorts i systemet får uppgifter om hemkommun och bostad samt adress och andra kontaktuppgifter som gäller personen, *dennes make eller maka eller barn som bor i samma hushåll* lämnas ut endast till en myndighet vars rätt att behandla uppgifterna baserar sig på utförande av en arbetsuppgift, en åtgärd eller ett uppdrag som föreskrivs i eller med stöd av lag och som berör personens rättigheter eller skyldigheter. Spärrmarkeringen gäller också uppgifter som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som *ovan nämnda* personer äger eller innehar, om uppgifterna inte kan behandlas separat från de uppgifter som omfattas av spärrmarkeringen.

Den berörda personen eller dennes lagliga företrädare ska skriftligen eller på något annat bevisligt sätt ansöka om spärrmarkering hos magistraten. När en person ansöker om spärrmarkering ska magistraten ge personen möjlighet att anmäla en sådan kontaktadress för registrering i befolkningsdatasystemet som får lämnas ut även till andra än de myndigheter som avses i 1 mom.

En spärrmarkering kan första gången gälla i högst fem år. Efter det kan giltighetstiden på ansökan förlängas med två år i sänder.

36 §

Spärrmarkering och informationsskyldighet

Om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad, kan en spärrmarkering på ansökan göras i befolkningsdatasystemet. Efter det att spärrmarkeringen gjorts i systemet får uppgifter om hemkommun och bostad samt adress och andra kontaktuppgifter som gäller personen lämnas ut endast till en myndighet vars rätt att behandla uppgifterna baserar sig på utförande av en arbetsuppgift, en åtgärd eller ett uppdrag som föreskrivs i eller med stöd av lag och som berör personens rättigheter eller skyldigheter. Spärrmarkeringen gäller också uppgifter som specificerar och lokaliserar sådana fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler som *personen* äger eller innehar, om uppgifterna inte kan behandlas separat från de uppgifter som omfattas av spärrmarkeringen *när hans eller hennes uppgifter lämnas ut från befolkningsdatasystemet*.

Den berörda personen eller dennes lagliga företrädare ska skriftligen eller på något annat bevisligt sätt ansöka om spärrmarkering hos magistraten. När en person ansöker om spärrmarkering ska magistraten ge personen möjlighet att anmäla en sådan kontaktadress för registrering i befolkningsdatasystemet som får lämnas ut även till andra än de myndigheter som avses i 1 mom.

En spärrmarkering kan första gången gälla i högst fem år. Efter det kan giltighetstiden på ansökan förlängas med två år i sänder. *Av särskilda skäl kan spärrmarkeringen gälla tills vidare.*

Magistraten ska informera sökanden om spärrmarkeringens direkta konsekvenser.

80 §

Övergångsbestämmelser

1. Befolkningsregistercentralen ska se till att det datasystem för befolkningsdatasystemet som drivs med hjälp av automatisk databehandling och det tekniska servicesystemet för certifierad elektronisk kommunikation är förenliga med denna lag inom tre år från lagens ikraftträdande.

80 §

Övergångsbestämmelser

1. Befolkningsregistercentralen ska se till att det datasystem för befolkningsdatasystemet som drivs med hjälp av automatisk databehandling och det tekniska servicesystemet för certifierad elektronisk kommunikation är förenliga med denna lag inom *fyra* år från ikraftträdandet av denna lag.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*